

การรับรู้และการแสดงออกทางการเมืองผ่านสื่อออนไลน์ของเยาวชนใน
จังหวัดสุราษฎร์ธานี กรณีศึกษาความเคลื่อนไหวทางการเมือง
ระหว่างปี พ.ศ. 2564-2566

PERCEPTIONS AND POLITICAL EXPRESSIONS THROUGH ONLINE MEDIA OF
YOUTH IN SURAT THANI PROVINCE: A CASE STUDY OF POLITICAL
MOVEMENTS BETWEEN B.E. 2564 - 2566 (2021 - 2023)

กนกวรรณ ศรีวิเศษ¹ Kanokwan Siwiset

อมร หวังอัครางกูร² Amorn Wangukkarangkul

วาสนา จาตุรัตน์³ Wasana Jaturat

สาขาวิชาการเมืองการปกครอง มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี จังหวัดสุราษฎร์ธานี

โทร. 098-710-1431 อีเมล 65052541001@student.sru.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาการรับรู้และการแสดงออกทางการเมืองผ่านสื่อออนไลน์ของเยาวชนในจังหวัดสุราษฎร์ธานี 2) ศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการรับรู้และการแสดงออกทางการเมืองผ่านสื่อออนไลน์ของเยาวชนในจังหวัดสุราษฎร์ธานี และ 3) นำเสนอแนวทางในการพัฒนาการรับรู้และการแสดงออกทางการเมืองผ่านสื่อออนไลน์ของเยาวชนในจังหวัดสุราษฎร์ธานี ภายใต้กรณีศึกษาความเคลื่อนไหวทางการเมืองระหว่างปี พ.ศ. 2564 - 2566 เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นเยาวชนในจังหวัดสุราษฎร์ธานีจำนวน 400 คน โดยใช้แบบสอบถามการรับรู้และการแสดงออกทางการเมืองผ่านสื่อออนไลน์ของเยาวชนในจังหวัดสุราษฎร์ธานี สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

¹ นักศึกษาหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

² อาจารย์ประจำหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

³ อาจารย์ประจำหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

ผลการวิจัยพบว่า 1) การรับรู้และการแสดงออกทางการเมืองผ่านสื่อออนไลน์ของเยาวชนในจังหวัดสุราษฎร์ธานี ในภาพรวมอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านการแสดงออกทางการเมือง เป็นด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด เนื่องจากเยาวชนส่วนใหญ่นิยมใช้สื่อออนไลน์เป็นช่องทางในการติดตามข่าวสารและแสดงความคิดเห็นในประเด็นทางการเมือง 2) ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการรับรู้และการแสดงออกทางการเมืองผ่านสื่อออนไลน์ของเยาวชนในจังหวัดสุราษฎร์ธานี ในภาพรวมอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านกลุ่มเพื่อนเป็นด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด เนื่องจากกลุ่มเพื่อนมีอิทธิพลต่อการติดตามข่าวสารและแสดงความคิดเห็นในประเด็นทางการเมือง ส่วนด้านสถาบันเป็นด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด เนื่องจากสถาบันการศึกษาหรือสถานที่ทำงานส่วนใหญ่มีการกำหนดขอบเขตหรือควบคุมการแสดงออกทางการเมืองผ่านสื่อออนไลน์ 3) แนวทางในการพัฒนาการรับรู้และการแสดงออกทางการเมืองผ่านสื่อออนไลน์ของเยาวชนในจังหวัดสุราษฎร์ธานี มี 3 ประเด็น ได้แก่ 1. แนวทางพัฒนาในการเปิดกว้างในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร 2. แนวทางพัฒนาสิทธิเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น 3. แนวทางพัฒนาในการส่งเสริมความรู้ในการใช้สื่อ ซึ่งแนวทางพัฒนาทั้ง 3 จะทำงานร่วมการเพื่อเป็นแนวทางการรับรู้และการแสดงออกทางการเมืองผ่านสื่อออนไลน์ของเยาวชนในจังหวัดสุราษฎร์ธานี ในรูปแบบ OFD MODEL

คำสำคัญ : การรับรู้ทางการเมือง การแสดงออกทางการเมือง ความเคลื่อนไหวทางการเมือง เยาวชน สื่อออนไลน์

ABSTRACT

This research aims to 1) study the level of political awareness and expression through online media of youth in Surat Thani Province, 2) study the level of factors related to political awareness and expression through online media of youth in Surat Thani Province, and 3) propose guidelines for developing political awareness and expression through online media of youth in Surat Thani Province. The case study is a political movement between 2021-2023. This research is quantitative, using questionnaires as a tool to collect data from 400 youth in Surat Thani Province. The statistics used for data analysis are frequency, percentage, mean, and standard deviation.

The research results found that 1) The overall political awareness and expression through online media of youth in Surat Thani Province was at a high level in all aspects,

with political expression having the highest average value because most youths prefer to use online media as a channel to follow news and express their opinions on political issues. 2) The factors related to the overall political awareness and expression through online media of youth in Surat Thani Province were at a high level in all aspects, with the peer group having the highest average value because peer groups influence news following and expression of opinions on political issues. The institutional group had the lowest average value because most educational institutions or workplaces set boundaries or control political expression through online media. 3) The guidelines for developing political awareness and expression through online media of youth in Surat Thani Province consist of 3 issues: (1) guidelines for developing open access to information, (2) guidelines for developing freedom of expression, and (3) guidelines for developing knowledge in media use. All 3 development guidelines will work together to provide guidelines for political awareness and expression through online media of youth in Surat Thani Province in the OFD MODEL format.

Keywords: Political awareness, Political expression, Political movement, Online media

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันสังคมโลกมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว จนครอบคลุมเกือบทุกมิติบนพื้นที่ของโลก ไม่ว่าจะเป็นในทางสังคม เศรษฐกิจ การเมือง เทคโนโลยี วัฒนธรรม หรือความเชื่อ ล้วนเป็นผลที่เกิดจากการพัฒนาของเทคโนโลยี (อติศร ศักดิ์สูง, 2559) ความสะดวกในการเชื่อมต่อกับหลายภาคส่วนทางสังคมจึงทำให้การเข้าถึงข้อมูลในปัจจุบันรวดเร็ว ในศตวรรษที่ 21 ของผู้คนในสังคมร่วมสมัยอย่างกว้างขวาง ซึ่งเป็นการเชื่อมต่อ อย่างที่ไม่เคยเป็นมาก่อน ทำให้ขอบเขตการเคลื่อนไหวและรูปแบบของปฏิบัติในพื้นที่ที่เกี่ยวข้องกับการสื่อสารร่วมสมัยที่เกิดขึ้นตามมาพร้อมกัน การเมืองยุคดิจิทัลได้เปลี่ยนไปอย่างสิ้นเชิงจากการเมืองในยุคก่อนหน้า การเมืองของสังคมประชาธิปไตยในยุค สมัยก่อน สื่อวิทยุ โทรทัศน์และหนังสือพิมพ์อันเคยมีบทบาท หน้าที่สำคัญในการแพร่กระจายขยายวงกว้างไปสู่การเมืองบนโครงข่ายอินเทอร์เน็ต ที่นับได้ว่าเป็นฐาน รากของการสื่อสารแบบใหม่ จากสถานการณ์ทางการเมืองของแต่ละประเทศ และการเจริญเติบโตของ โลกดิจิทัล ในยุคปัจจุบัน ทำให้ประชาชนสามารถรับรู้ข้อมูลข่าวสารได้หลากหลายช่องทาง โดยเฉพาะ ช่องทางอินเทอร์เน็ตเพราะความสะดวก รวดเร็วในการรับส่งข่าวสารต่าง

ๆ กันผ่านอุปกรณ์สื่อสาร เช่น แอปพลิเคชันบนโทรศัพท์มือถือ ซึ่งถือว่าเป็นอุปกรณ์ที่มีความสำคัญสำหรับยุคนี้ ซึ่งการใช้สื่อออนไลน์มี อิทธิพลต่อความคิดของผู้คนจำนวนมาก จึงทำให้เข้าถึงข้อมูลปลอมได้ง่ายขึ้น ที่อาจจะเกิดจากผู้ไม่ประสงค์ดีในการบิดเบือน หรือกล่อมเกลาดด้วยการสร้างวาทกรรมโจมตีทำลายฝ่ายที่มีสิ่งต่าง ๆ มากมายในโลกปัจจุบัน เช่น เศรษฐกิจ สังคม และการเมือง ปัจจุบันเราอาศัยอยู่ในเมืองที่ทันสมัยซึ่งการสื่อสารไม่ได้เกิดขึ้นแค่แบบพบหน้ากันเท่านั้น แต่ยังเกิดขึ้นทางออนไลน์ด้วย ผ่านอินเทอร์เน็ต โลกออนไลน์นี้ทำให้ผู้คนสามารถพูดคุยและแบ่งปันความคิดเห็นได้ทุกเมื่อทุกที่ ก่อให้เกิดชุมชนขนาดใหญ่ที่เชื่อมโยงพวกเราทุกคนเข้าด้วยกัน นั่นหมายความว่า การพูดคุยเกี่ยวกับหัวข้อสำคัญ ๆ กลายเป็นเรื่องง่ายขึ้นและสามารถเกิดขึ้นได้ทั่วโลกด้วยเทคโนโลยี บนพื้นที่ไซเบอร์ (Cyberspace) ได้เปิดช่องทางอินเทอร์เน็ตเป็นช่องทางให้ผู้คนสามารถแบ่งปันความคิดและแนวคิดของตนเองกับผู้อื่นได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งผ่านโซเชียลมีเดีย ซึ่งช่วยให้ผู้คนแต่ละกลุ่มสามารถเชื่อมต่อกันได้ตามความชอบและลักษณะการใช้งานอินเทอร์เน็ต บนแพลตฟอร์มเหล่านี้ ทุกคนสามารถสร้างข้อความของตนเองและแบ่งปันกับผู้อื่นได้ เครือข่ายออนไลน์นี้มีความสำคัญมาก เพราะช่วยให้ผู้คนสามารถอัปเดตข่าวสารและความเปลี่ยนแปลงในโลกของเราได้ และสามารถเปลี่ยนมุมมองที่มีต่อตนเองและความสัมพันธ์กับผู้อื่นได้

ซึ่งในระบอบประชาธิปไตย รัฐบาลได้รับอำนาจจากประชาชน ซึ่งหมายความว่าทุกคนมีสิทธิในการตัดสินใจเกี่ยวกับการบริหารประเทศ เป็นเรื่องสำคัญที่ประชาชนจะต้องมีส่วนร่วมในการตัดสินใจและช่วยบริหารประเทศ โดยใช้วิธีการต่าง ๆ ที่ให้ประชาชนสามารถเข้าร่วมและแบ่งปันความคิดของตนได้ ซึ่งเมื่อเวลาผ่านไปนับเป็นจุดเปลี่ยนทางการเมืองของไทย โดยเหตุการณ์รัฐประหารทำให้เกิดความแตกแยกอย่างรุนแรงระหว่างกลุ่มที่มีอุดมการณ์ทางการเมืองแตกต่างกันสองกลุ่ม คือ กลุ่มสนับสนุนหรือกลุ่มเสื้อเหลือง และกลุ่มต่อต้านหรือกลุ่มเสื้อแดง ซึ่งเป็นกลุ่มสนับสนุน มีชื่อว่าแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ หรือ กลุ่มเสื้อแดง ส่วนกลุ่มที่ต่อต้าน มีชื่อว่า กลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย หรือ กลุ่มเสื้อเหลือง แม้สองกลุ่มนี้จะเกิดขึ้นในช่วงเวลาที่ แตกต่างกัน แต่ทั้งสองกลุ่มก็มีบทบาทในการกระตุ้นให้เกิดการชุมนุมเคลื่อนไหวทางการเมืองของมวลชน เหมือนกัน

จากเหตุปัจจัยที่เกิดจากช่วงเวลาของเหตุการณ์ทางการเมือง ที่ประชาชน นิสิตนักศึกษาต่าง ๆ มีการแสดงออกทางการเมืองหรืออุดมการณ์ทางการเมืองมากขึ้น ทำให้ประชาชนและเยาวชนได้มีการแสดงออกทางการเมืองมากขึ้น จากเป็นแค่สื่อสิ่งพิมพ์ โทรทัศน์ ต่อมาก็มียุคที่โซเชียลมีเดีย Twitter , Facebook , LINE , Tiktok เหตุการณ์ความไม่สงบสุขทางการเมือง หรือความขัดแย้งทางการเมืองทำให้ประชาชนใช้สื่อต่าง ๆ เพิ่มมากขึ้น ที่มีนัยสำคัญดังลำดับไว้ข้างต้น ผนวกกับศักยภาพของสื่ออินเทอร์เน็ตและความสำคัญของเยาวชนในฐานะของผู้ที่ใช้สื่อออนไลน์อย่าง แข่งขันไม่ว่าจะเป็นสังคมออนไลน์ ออกเป็นประเภทต่าง ๆ ที่ใช้กัน บ่อย ๆ เช่น Twitter , Facebook , LINE , Tiktok เป็นต้น ซึ่งเป็น

เครือข่ายสังคมออนไลน์ ที่เชื่อมโยงกันหลาย ๆ ส่วนโดยมีการสร้างปฏิสัมพันธ์ในสังคม หรือกลุ่มคนที่มีทัศนคติ และความสนใจที่คล้ายกันเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็น การเสนอข้อมูล การแสดง ความคิดเห็นหลายคนจึงให้ความสำคัญกับเครือข่ายสังคมออนไลน์ที่เปรียบเป็นโลกเสมือนจริงนี้มาก จน กลายเป็นกิจกรรมประจำวันของชีวิตคนในปัจจุบัน และหลายคนที่ไม่สามารถขาดสิ่งเหล่านี้ได้เลย (กายกาญจน์ เสนแก้ว, 2558) ซึ่งสำหรับจังหวัดสุราษฎร์ธานี ถือว่าเป็นจังหวัดที่มีการเคลื่อนไหวทางการเมือง การแสดงจุดยืนทางการเมืองตั้งแต่ในอดีตจนถึงปัจจุบัน ซึ่งปัจจุบันเป็นยุคการเปลี่ยนผ่านทางการเมืองที่นิสิตนักศึกษาออกมามีการเคลื่อนไหวทางการเมือง และเป็นยุคที่ดิจิทัลเข้ามามีบทบาทในการสื่อสารทางออนไลน์มากขึ้น จะเห็นได้ชัดในช่วงของการรัฐประหารในปี 2557 ที่เข้ายึดอำนาจการบริหาร และการเผชิญหน้ากับวิกฤตการณ์ของ โควิด-19 ที่เห็นได้ว่าประชาชนและ เยาวชนในจังหวัดสุราษฎร์ธานีให้ความสำคัญในเรื่องของการเมืองไม่ว่าจะเป็นการเลือกตั้งเขต เยาวชนไม่มีสิทธิ์ไม่มีสิทธิที่จะเลือกตั้งได้แต่มีการวิพากษ์วิจารณ์ต่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นเป็นอย่างมาก และรวมไปถึงการแสดงความคิดเห็นเรื่องของการมีสิทธิเสรีภาพที่เท่าเทียมกัน นอกจากนี้เหตุการณ์สำคัญที่ทำให้ นิสิตนักศึกษาของมหาวิทยาลัยในจังหวัดสุราษฎร์ธานีได้ออกมาแสดงจุดยืนทางการเมือง แพลตฟอร์มของนักศึกษาที่จัดขึ้นเมื่อเหตุการณ์การชุมนุมที่ผ่านมา ปี2563 ซึ่งสิ่งเหล่านั้นเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้เห็นถึงความสนใจในด้านการแสดงออกทางการเมือง และการก้าวกระโดดในการใช้สื่อออนไลน์ต่าง ๆ ในช่วงเวลาที่ผ่านมาในกลุ่มของประชาชนและ นิสิตนักศึกษาที่ออกมาแสดงความคิดเห็นผ่านสื่อออนไลน์ และการแสดงความคิดเห็นในด้านต่าง ๆ

ดังนั้นทางผู้วิจัยจึงต้องการจะศึกษาการรับรู้และการแสดงออกทางการเมืองผ่านทางสื่อออนไลน์ของเยาวชนในจังหวัดสุราษฎร์ธานีระหว่างปี พ.ศ. 2564-2566 ทั้งนี้รวมถึงปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการรับรู้และการแสดงออกทางการเมืองผ่านทางสื่อออนไลน์ของเยาวชน และแนวทางในการพัฒนาการรับรู้และการแสดงออกทางการเมืองผ่านทางสื่อออนไลน์ของเยาวชนในจังหวัดสุราษฎร์ธานี

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการรับรู้และการแสดงออกทางการเมืองโดยผ่านสื่อออนไลน์ของเยาวชนในจังหวัดสุราษฎร์ธานี กรณีศึกษาความเคลื่อนไหวทางการเมืองระหว่างปี พ.ศ. 2564-2566

2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการรับรู้และการแสดงออกทางการเมืองผ่านทางสื่อออนไลน์ของเยาวชนในจังหวัดสุราษฎร์ธานี กรณีศึกษาความเคลื่อนไหวทางการเมืองระหว่างปี พ.ศ. 2564-2566

3. เพื่อนำเสนอแนวทางในการพัฒนาการรับรู้และการแสดงออกทางการเมืองผ่านสื่อออนไลน์ของเยาวชนในจังหวัดสุราษฎร์ธานี กรณีศึกษาความเคลื่อนไหวทางการเมืองระหว่างปี พ.ศ. 2564-2566

กรอบแนวคิดในการวิจัย

กรอบแนวคิดที่ใช้ในการศึกษา “การรับรู้และการแสดงออกทางการเมืองผ่านสื่อออนไลน์ของเยาวชนในจังหวัดสุราษฎร์ธานี กรณีศึกษาความเคลื่อนไหวทางการเมืองระหว่างปี พ.ศ. 2564-2566” ดังนี้

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ทบทวนวรรณกรรม

แนวคิดเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการแสดงออกทางการเมือง

การแสดงออกทางการเมือง นั้นมีความหมายที่คล้ายกันกับ การมีส่วนร่วมทางการเมือง เมืองว่า แต่อาจจะมีความหมายที่กว้างกว่าการมีส่วนร่วมทางการเมืองก็ว่าได้ กล่าวคือ การมีส่วนร่วมทางการเมือง นั้น ผู้วิจัยมีความคิดว่ามีปรากฏการณ์หรือเหตุการณ์ทางการเมืองอย่างไร อย่างหนึ่งขึ้นมาก่อน แล้วประชาชนหรือปัจเจกบุคคลนั้น ๆ เข้าไปมีส่วนร่วมกิจกรรมนั้น ๆ แต่ในความหมายของการแสดงออกทางการเมืองนั้น หมายถึง การคิดและตัดสินใจเกี่ยวกับการเมืองเป็นสิ่งที่ผู้คนทำเมื่อต้องการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการทำงานของรัฐบาล บางครั้งพวกเขาทำในลักษณะที่เป็นระเบียบ บางครั้งก็ไม่เป็นเช่นนั้น พวกเขาอาจประสบความสำเร็จหรือไม่ก็ได้ และพวกเขาอาจใช้วิธีการทางกฎหมายหรือฝ่าฝืนกฎหมายเพื่อพยายามโน้มน้าวรัฐบาล ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญเพราะจะช่วยให้รัฐบาลเข้าใจว่าประชาชนต้องการและอยากได้อะไร ซึ่งจะช่วยให้กำหนดกฎเกณฑ์และทางเลือกที่ดีขึ้นสำหรับทุกคน ปัจจัยเหล่านี้ช่วยอธิบายว่าทำไมประชาชนจึงมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมืองและแสดงความคิดเห็นของตนอย่างไร เมื่อประชาชนแสดงความคิดเห็นทางการเมือง พวกเขากำลังมีส่วนร่วมในทางการเมือง ซึ่งเป็นส่วนสำคัญของประชาธิปไตย ประชาธิปไตยหมายถึงทุกคนควรมีสิทธิในการออกเสียงในการดำเนินการต่าง ๆ

ถวิลวดี บุรีกุล (2543) ได้สรุปไว้ว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองได้แก่ เรียงตามลำดับความสำคัญ ได้แก่ ความรู้ความเข้าใจทางการเมือง การอาศัย อยู่ในเขตเมือง-ชนบท สถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคม ข่าวสารและความสนใจทางการเมือง ความเชื่อมั่นต่อองค์กรอิสระ และประสิทธิภาพทางการเมือง ซึ่งปัจจัยเหล่านี้ไปสอดคล้องกับ ผลการวิจัยเรื่อง พฤติกรรมการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. 2543 ในตัวแปรบางตัวที่มีอิทธิพล ต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองในครั้งนั้น โดยลำดับความสำคัญจากมากไปน้อย ได้แก่

1. ข่าวสารและความสนใจทางการเมือง
2. ความเข้าใจทางการเมือง
3. การเป็นสมาชิก พรรคการเมือง ที่ปรึกษากลุ่ม
4. กิจกรรมเกี่ยวกับการเมือง
5. การศึกษา (ระดับอนุปริญญาขึ้นไป)
6. ความรู้ (เกี่ยวกับสมาชิกวุฒิสภา)
7. อายุ

สรุปได้ว่า ปัจจัยของเข้ามาการมีส่วนร่วมทางการเมือง หมายถึง เหตุผลหรือสาเหตุ ที่ทำให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในทางการเมือง ซึ่งอาจมีหลายสาเหตุหรือปัจจัย เช่น อายุ เพศ การศึกษา

หน้าที่การงาน ตำแหน่งหน้าที่ในชุมชน ความสนใจในการเมือง การมองเห็น คุณค่าทางการเมือง โอกาส อุปนิสัย ความสามารถ การได้รับการสนับสนุน เป้าหมายทางการเมือง รวมทั้งการถูกบังคับให้เข้ามามี ส่วนร่วมทางการเมือง เป็นต้น

แนวคิดเกี่ยวกับการกล่อมเกลาทางการเมือง

ทินพันธุ์ นาคะตะ (2543) ได้สรุปถึงสถาบันกล่อมเกลาทางการเมือง ที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง กล่าวคือ ได้สรุปถึงสถาบันกล่อมเกลาทางการเมือง ที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง กล่าวคือ สถาบันครอบครัวซึ่งเป็นสถาบันสำคัญที่ส่งผลต่อการ เรียนรู้และจะได้รับการถ่ายทอดสู่บทบาททางการเมือง ต่อมาคือสถาบันการศึกษาหรือโรงเรียนซึ่งถือว่า มีความสำคัญในสังคมปัจจุบันซึ่งทำหน้าที่ กล่อมเกลาอย่างเป็นทางการมากกว่าครอบครัวจะทำหน้าที่ กล่อมเกลาทางการเมืองผ่านการเรียนการสอนหลักสูตรเกี่ยวกับหน้าที่พลเมือง อีกทั้งยังผ่านการจำลอง รูปแบบทางสังคม ได้แก่ การคัดเลือกหัวหน้าชั้น สถาบันต่อมาอย่างกลุ่มเพื่อนซึ่งมีฐานะเท่าเทียมและ สัมพันธ์ใกล้ชิดกัน ประกอบกับในปัจจุบันความสัมพันธ์ทางเครือญาติสำคัญน้อยลง ส่งผลให้กลุ่มเพื่อนเข้ามามีบทบาทเป็นสื่อกลางแทนที่ครอบครัวในการกล่อมเกลาทางสังคมและเชื่อมโยงบุคคลเข้ากับ สถาบันต่าง ๆ สถาบันต่อมาคือ สื่อมวลชนที่ปัจจุบันมีบทบาทต่อการกล่อมเกลาทางการเมืองมากขึ้น ด้วยการเป็นตัวสื่อสารกับเหตุการณ์ และปรากฏการณ์ทางการเมืองทั้งจากรัฐบาลถึงประชาชนหรือ จากคนกลุ่มหนึ่งสู่อีกกลุ่มหนึ่ง หรือแม้จาก มุมหนึ่งถึงอีกมุมหนึ่งของโลก และสถาบันสุดท้ายที่ส่งผล ต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองเป็นอย่างมากใน สังคมปัจจุบันอย่างเครือข่ายสังคมออนไลน์ ได้แก่ Facebook Line และอื่น ๆ

สนุก สิงห์มาตร (2559) ได้ศึกษาเรื่อง รูปแบบการแสดงออกทางการเมืองของประชาชนในพื้นที่ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ ดังนี้ 1) เพื่อศึกษาระดับการแสดงออกทางการเมือง ของประชาชนในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 2) เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการแสดงออกทางการเมืองของประชาชนในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 3) เพื่อสร้างรูปแบบและยืนยัน รูปแบบการแสดงออกทางการเมืองของประชาชนในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับการแสดงออกทางการเมืองของประชาชนในพื้นที่ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับ มาก จำนวน 4 ด้าน คือ ด้านการติดตามข่าวสารทางการเมือง ด้านการรณรงค์ออกเสียงเลือกตั้ง ด้านการใช้สิทธิเลือกตั้ง และด้านการสมัครเข้าเป็นสมาชิกพรรคการเมือง อยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 3 ด้าน คือ ด้านการเข้าร่วมกิจกรรมกับพรรคการเมืองและกลุ่ม

การเมือง ด้านการติดต่อ และประสานงานกับนักการเมือง และด้านการชุมนุมทางการเมืองเมื่อเรียงลำดับด้านที่มีค่าเฉลี่ย มากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการติดตามข่าวสารทางการเมือง รองลงมาคือด้านการรณรงค์ ออกเสียงเลือกตั้ง การใช้สิทธิส่วนด้านที่มีต่ำสุด ด้านการเข้าร่วมกิจกรรมกัน พรรคการเมืองและกลุ่มการเมือง

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัย ได้กำหนดขอบเขตเนื้อหา โดยทบทวนเอกสาร ตำรา หนังสือ บทความ วิชาการ และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และโดยลงพื้นที่สังเกตการณ์ และเก็บข้อมูลโดยแบบสอบถามจะแบ่งเป็น 3 ส่วน ๆ ที่ 1 และ 2 จะเป็นคำถามเกี่ยวกับ การรับรู้และการแสดงออกผ่านสื่อออนไลน์ ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการแสดงออก ซึ่งในส่วนที่ 3 จะเป็นคำถามปลายเปิดเพื่อให้ผู้ให้ข้อมูลได้นำเสนอข้อมูลทั้งหมดมาสังเคราะห์หาค่าความรู้โดยศึกษาประเด็นที่เกี่ยวข้องกับ แนวทางในการพัฒนาการรับรู้และการแสดงออกทางการเมืองผ่านสื่อออนไลน์

ขอบเขตด้านประชากร ผู้วิจัยได้กำหนดให้ผู้บริโภคสื่อสังคมออนไลน์ คือ บุคคลที่มีอายุในช่วงระหว่าง 18-25 ปีในจังหวัดสุราษฎร์ธานี กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริโภคสื่อสังคมออนไลน์ที่เป็นประชาชนในเขตจังหวัดสุราษฎร์ธานี จำนวน 400 คน ที่รับรู้และแสดงออกผ่านสื่อออนไลน์ โดยใช้สูตรคำนวณกลุ่มตัวอย่างของ Taro Yamane ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง 400 คน ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 โดยสุ่มตัวอย่างแบบ ชั้นภูมิโดยใช้การคำนวณบัญญัติไตรยางศ์

ขอบเขตด้านพื้นที่ ผู้วิจัยได้กำหนดพื้นที่วิจัยคือ จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ขอบเขตด้านระยะเวลา ผู้วิจัยได้แบ่งการจัดทำแผนการทำวิจัย รวมระยะเวลาในการจัดทำวิจัยทั้งสิ้น 12 เดือน โดยแบ่งเป็น 3 ระยะ ได้แก่

ระยะที่1 วิเคราะห์หาค่าความรู้จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการรับรู้และการแสดงออกทางการเมืองโดยผ่านสื่อออนไลน์ของเยาวชนในจังหวัดสุราษฎร์ธานี

ระยะที่2 แจกแบบสอบถามเกี่ยวกับ การรับรู้และการแสดงออกทางการเมืองผ่านสื่อสังคมออนไลน์ ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการรับรู้และการแสดงออกทางการเมืองผ่านสื่อสังคมออนไลน์ของเยาวชนในจังหวัดสุราษฎร์ธานี เพื่อนำไปจำแนกข้อมูลที่เป็นผลประจักษ์ในแต่ละด้านของการแสดงออกทางการเมืองผ่านสื่อออนไลน์

ระยะที่3 ศึกษาและนำเสนอแนวทางในการพัฒนาการรับรู้และการแสดงออกทางการเมืองผ่านสื่อสังคมออนไลน์ของเยาวชนในจังหวัดสุราษฎร์ธานี

ระเบียบวิธีวิจัย

ประชากรที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้ คือเยาวชนในจังหวัดสุราษฎร์ธานี และกลุ่มตัวอย่างที่ได้มา จากการคำนวณกลุ่มตัวอย่างได้มาจากสูตรการคำนวณกลุ่มตัวอย่างกรณีที่ทราบจำนวนประชากรที่แน่นอน (Finite Population) โดยใช้สูตรคำนวณกลุ่มตัวอย่างของ Taro Yamane 1973 ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 398 คน คำนวณหากลุ่มโดยใช้ คำนวณขนาดของกลุ่มตัวอย่าง จาก 98,797 คน ได้กลุ่มตัวอย่าง 398 คน โดยใช้วิธีการคำนวณจากสูตร ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 สูตรที่ใช้ดังนี้

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

ตัวอย่าง

เมื่อ n แทน ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง
N แทน ขนาดของประชากร
e แทน ความน่าจะเป็นของความคลาดเคลื่อนของการสุ่ม

$$n = \frac{114,304}{1 + (114,304)(0.05)^2}$$

$$n = \frac{114,304}{286.76}$$

$$n = 398.60$$

$$\approx 399 \text{ คน}$$

ดังนั้นกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือเยาวชนในจังหวัดสุราษฎร์ธานี จำนวน 399 คน และเพื่อเป็นการป้องกันความผิดพลาดและให้การดำเนินการสมบูรณ์ที่สุด คณะผู้วิจัยจึงใช้แบบสอบถามเป็น 400 ชุด

จากนั้นผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างแบบการสุ่มโดยบังเอิญ (Accidental sampling)

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือ คือ แบบสอบถาม ในการรับรู้และการแสดงออกทางการเมืองผ่านสื่อออนไลน์ของเยาวชนในจังหวัดสุราษฎร์ธานี กรณีศึกษาความเคลื่อนไหวทางการเมืองระหว่างปี พ.ศ. 2564-2566 ดังนี้

1. แบบสอบถาม

การศึกษาเชิงปริมาณของงานวิจัยครั้งนี้ โดยการนำข้อมูลที่ได้จากงานเอกสาร แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง เกี่ยวกับการรับรู้และการแสดงออกทางการเมืองผ่านสื่อออนไลน์ของเยาวชนในจังหวัดสุราษฎร์ธานี แบ่งแบบสอบถามออกเป็น 5 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามเป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคลของประชากรที่ศึกษา ประกอบด้วย เพศ วุฒิการศึกษา อาชีพ สื่อออนไลน์ที่ใช้ ระยะเวลาในการใช้สื่อ

ตอนที่ 2 การรับรู้และการแสดงออกทางการเมืองผ่านสื่อออนไลน์ของเยาวชนในจังหวัดสุราษฎร์ธานีโดยแบ่งออกเป็น 2 ด้าน แบ่งช่วงการวัดระดับการรับรู้และการแสดงออกเป็น 5 ระดับ คือ

- 5 คะแนน หมายถึง ระดับการรับรู้และการแสดงออกมากที่สุด
- 4 คะแนน หมายถึง ระดับการรับรู้และการแสดงออกมาก
- 3 คะแนน หมายถึง ระดับการรับรู้และการแสดงออกปานกลาง
- 2 คะแนน หมายถึง ระดับการรับรู้และการแสดงออกน้อย
- 1 คะแนน หมายถึง ระดับการรับรู้และการแสดงออกน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 ศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการรับรู้และการแสดงออกทางการเมืองผ่านสื่อสังคมออนไลน์ของเยาวชนในจังหวัดสุราษฎร์ธานี แบ่งช่วงการวัดระดับการรับรู้และการแสดงออกออกเป็น 5 ระดับ คือ

- 5 คะแนน หมายถึง ระดับการรับรู้และการแสดงออกมากที่สุด
- 4 คะแนน หมายถึง ระดับการรับรู้และการแสดงออกมาก
- 3 คะแนน หมายถึง ระดับการรับรู้และการแสดงออกปานกลาง
- 2 คะแนน หมายถึง ระดับการรับรู้และการแสดงออกน้อย
- 1 คะแนน หมายถึง ระดับการรับรู้และการแสดงออกน้อยที่สุด

ตอนที่ 4. คำถามปลายเปิดเพื่อให้กลุ่มตัวอย่างได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อเสนอแนวทางในการพัฒนาการรับรู้และการแสดงออกทางการเมืองผ่านสื่อสังคมออนไลน์ของเยาวชนในจังหวัดสุราษฎร์ธานี

นำแบบสอบถามผ่านการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญแล้วจัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์นำไปทดลองใช้กับกลุ่มเป้าหมายที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างงานวิจัย จำนวน 30 คน ได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Cronbach's Alpha Coefficient) ที่ระดับความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ 0.928

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูล คือ วิธีการวิจัยเชิงปริมาณ ดังนี้
ในการศึกษาครั้งนี้รวบรวมข้อมูลผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

1. จัดส่งแบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่างเยาวชนตามหน่วยงานที่สังกัดในจังหวัดสุราษฎร์ธานี
2. ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถาม และตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม
3. นำข้อมูลที่มาวิเคราะห์หาค่าสถิติเพื่อตอบ ตามตามวัตถุประสงค์การวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. นำข้อมูลจากแบบสอบถามส่วนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามเป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคล โดยตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ วุฒิ การศึกษา อาชีพ สื่อออนไลน์ที่ใช้ในการรับรู้และแสดงออกทางการเมือง ระยะเวลาที่ใช้สื่อออนไลน์ในแต่ละวัน โดยใช้วิธีการหาค่าความถี่โดยสรุปออกมาเป็นค่าร้อยละ
2. นำข้อมูลจากแบบสอบถามส่วนที่ 2 ซึ่งเป็นคำถามเกี่ยวกับการรับรู้และการแสดงออกทางการเมืองผ่านสื่อสังคมออนไลน์โดยใช้ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยมีเกณฑ์ในการแปลความหมายค่าเฉลี่ย ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2543)

ค่าเฉลี่ย 4.51-5.00 หมายถึง ระดับการรับรู้และการแสดงออกมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51-4.50 หมายถึง ระดับการรับรู้และการแสดงออกมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51-3.50 หมายถึง ระดับการรับรู้และการแสดงออกปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51-2.50 หมายถึง ระดับการรับรู้และการแสดงออกน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00-1.50 หมายถึง ระดับการรับรู้และการแสดงออกน้อยที่สุด

3. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์การรับรู้และการแสดงออกทางการเมืองผ่านสื่อออนไลน์ของเยาวชนในจังหวัดสุราษฎร์ธานีนำข้อมูลที่ได้มาหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ในแต่ละด้าน

4. นำคำถามปลายเปิดที่แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับ “การรับรู้และการแสดงออกทางการเมืองผ่านสื่อออนไลน์ของเยาวชนในจังหวัดสุราษฎร์ธานี กรณีศึกษาระหว่างปี พ.ศ. 2564-2566 ” มาวิเคราะห์เนื้อหาแล้วนำผลที่ได้มาเรียบเรียงข้อมูล เพื่อนำไปใช้ในการอธิบายข้อมูลเชิงพรรณนา

ผลการวิจัย

4.1 การรับรู้และการแสดงออกทางการเมืองโดยผ่านสื่อออนไลน์ของเยาวชนในจังหวัดสุราษฎร์ธานี กรณีศึกษาความเคลื่อนไหวทางการเมืองระหว่างปี พ.ศ. 2564-2566

ตารางที่ 4.6 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับปฏิบัติการของกลุ่มตัวอย่างด้านการรับรู้ข่าวสารทางการเมือง

ด้านการรับรู้ข่าวสารทางการเมือง	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	ระดับ ความสำคัญ
1.การติดตามข่าวสารและสถานการณ์ทางการเมืองผ่านทางสื่อออนไลน์	4.47	0.64	มาก
2.การแสดงออกทางการเมืองผ่านสื่อออนไลน์	4.21	0.68	มาก
3.การแชร์หรือแบ่งปัน ข่าวสารทางการเมืองผ่านสื่อออนไลน์	4.21	0.66	มาก

4.การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับทางการเมืองผ่านสื่อออนไลน์	4.20	0.72	มาก
5.ความน่าเชื่อถือของข่าวสารที่ผ่านทางสื่อออนไลน์	3.48	0.79	ปานกลาง
รวม	4.11	0.51	มาก

ผลการศึกษาจากตารางที่ 4.6 พบว่า การรับรู้และการแสดงออกทางการเมืองโดยผ่านสื่อออนไลน์ของเยาวชนในจังหวัดสุราษฎร์ธานี ด้านการรับรู้ข่าวสารทางการเมือง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.11$ S.D=0.51) เมื่อพิจารณารายข้อ โดยเรียงลำดับ ดังต่อไปนี้ การติดตามข่าวสารและสถานการณ์ทางการเมืองผ่านทางสื่อออนไลน์ ($\bar{X} = 4.47$ S.D=0.64) การแสดงออกทางการเมืองผ่านสื่อออนไลน์ ($\bar{X} = 4.21$ S.D=0.68) การแชร์หรือแบ่งปัน ข่าวสารทางการเมืองผ่านสื่อออนไลน์ ($\bar{X} = 4.21$ S.D=0.66) การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับทางการเมืองผ่านสื่อออนไลน์ ($\bar{X} = 4.20$ S.D=0.72) ความน่าเชื่อถือของข่าวสารที่ผ่านทางสื่อออนไลน์ ($\bar{X} = 3.48$ S.D=0.79) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.7 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับปฏิบัติการของกลุ่มตัวอย่างด้านการแสดงออกทางการเมือง

ด้านการแสดงออกทางการเมือง	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	ระดับ ความสำคัญ
6.การติดตามการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งผ่านสื่อออนไลน์	4.10	0.56	มาก

7.การเผยแพร่หรือแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร เกี่ยวกับการเลือกตั้งหรือกิจกรรมทาง การเมืองผ่านสื่อออนไลน์	4.08	0.62	มาก
8.การติดตามการดำเนินนโยบายของรัฐบาล ผ่านสื่อออนไลน์	4.31	2.61	มาก
9.การติดตามการอภิปรายของสภา ผู้แทนราษฎรหรือวุฒิสภาผ่านสื่อออนไลน์	4.02	0.66	มาก
10.การติดตามการดำเนินกิจกรรมของรัฐบาล ผ่านสื่อออนไลน์	4.22	0.59	มาก
รวม	4.14	0.73	มาก

ผลการศึกษาจากตารางที่ 4.7 พบว่า การรับรู้และการแสดงออกทางการเมืองโดยผ่านสื่อออนไลน์ของเยาวชนในจังหวัดสุราษฎร์ธานี ด้านการแสดงออกทางการเมือง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.14$ S.D=0.73) เมื่อพิจารณารายข้อ โดยเรียงลำดับ ดังต่อไปนี้ การติดตามการดำเนินนโยบายของรัฐบาลผ่านสื่อออนไลน์($\bar{X} = 4.31$ S.D=2.61) การติดตามการดำเนินกิจกรรมของรัฐบาลผ่านสื่อออนไลน์($\bar{X} = 4.22$ S.D=0.59) การติดตามการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งผ่านสื่อออนไลน์ ($\bar{X} = 4.10$ S.D=0.56) การเผยแพร่หรือแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการเลือกตั้งหรือกิจกรรมทางการเมืองผ่านสื่อออนไลน์($\bar{X} = 4.08$ S.D=0.62) การติดตามการอภิปรายของสภาผู้แทนราษฎรหรือวุฒิสภาผ่านสื่อออนไลน์ ($\bar{X} = 4.02$ S.D=0.66) ตามลำดับ

4.2 เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการรับรู้และการแสดงออกทางการเมืองผ่านสื่อออนไลน์ของ
เยาวชนในจังหวัดสุราษฎร์ธานี กรณีศึกษาความเคลื่อนไหวทางการเมืองระหว่างปี พ.ศ. 2564-2566

ตารางที่ 4.8 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับปฏิบัติการของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับปัจจัยที่มี
ความสัมพันธ์ต่อการรับรู้และการแสดงออกทางการเมืองผ่านสื่อออนไลน์ ด้านครอบครัว

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการรับรู้และการ แสดงออกทางการเมือง ด้านครอบครัว	ค่าเฉลี่ย \bar{X}	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	ระดับ ความสำคัญ
1.ครอบครัวมีความสนใจติดตามการเมือง ผ่านสื่อออนไลน์	4.32	0.71	มาก
2.ครอบครัวมีการแสดงออกเกี่ยวกับความ คิดเห็นทางการเมืองผ่านสื่อออนไลน์	4.03	0.62	มาก
3.ครอบครัวมีการแชร์ข้อมูลข่าวสารในทาง การเมืองผ่านสื่อออนไลน์	4.01	0.60	มาก
รวม	4.12	0.55	มาก

ผลการศึกษาจากตารางที่ 4.8 พบว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการรับรู้และการแสดงออกทางการเมือง
ผ่านสื่อออนไลน์ ด้านครอบครัว โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.12$ S.D.=0.55) เมื่อพิจารณารายข้อ
โดยเรียงลำดับ ดังต่อไปนี้ ครอบครัวมีความสนใจติดตามการเมืองผ่านสื่อออนไลน์ ($\bar{X} = 4.32$ S.D.=0.71)
รองลงมา ครอบครัวมีการแสดงออกเกี่ยวกับความคิดเห็นทางการเมืองผ่านสื่อออนไลน์ ($\bar{X} = 4.03$
S.D.=0.62) และครอบครัวมีการแชร์ข้อมูลข่าวสารในทางการเมืองผ่านสื่อออนไลน์ ($\bar{X} = 4.01$ S.D.=0.60)
ตามลำดับ

ตารางที่ 4.9 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับปฏิบัติการของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการรับรู้และการแสดงออกทางการเมืองผ่านสื่อออนไลน์ ด้านกลุ่มเพื่อน

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการรับรู้และการแสดงออกทางการเมือง ด้านกลุ่มเพื่อน	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)	ระดับ ความสำคัญ
1.กลุ่มเพื่อนมีการติดตามข่าวสารการเมืองผ่านสื่อออนไลน์	4.54	0.63	มากที่สุด
2.กลุ่มเพื่อนมีการแสดงออกความคิดเห็นเกี่ยวกับการเมืองผ่านสื่อออนไลน์	4.41	0.65	มาก
3.กลุ่มเพื่อนมีการสนับสนุน ชักชวน ให้มีการแสดงออกเกี่ยวกับการเมืองผ่านสื่อสังคมออนไลน์	4.39	0.64	มาก
รวม	4.45	0.56	มาก

ผลการศึกษาจากตารางที่ 4.9 พบว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการรับรู้และการแสดงออกทางการเมืองผ่านสื่อออนไลน์ ด้านกลุ่มเพื่อน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.23$ S.D=0.37) เมื่อพิจารณารายข้อ โดยเรียงลำดับ ดังต่อไปนี้ กลุ่มเพื่อนมีการติดตามข่าวสารการเมืองผ่านสื่อออนไลน์ ($\bar{X} = 4.54$ S.D=0.63) รองลงมา กลุ่มเพื่อนมีการแสดงออกความคิดเห็นเกี่ยวกับการเมืองผ่านสื่อออนไลน์ ($\bar{X} = 4.41$ S.D=0.65) และกลุ่มเพื่อนมีการสนับสนุน ชักชวน ให้มีการแสดงออกเกี่ยวกับการเมืองผ่านสื่อสังคมออนไลน์ ($\bar{X} = 4.39$ S.D=0.64) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.10 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับปฏิบัติการของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการรับรู้และการแสดงออกทางการเมืองผ่านสื่อออนไลน์ ด้านสถาบัน

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการรับรู้และการแสดงออกทางการเมือง ด้านสถาบัน	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	ระดับ ความสำคัญ
1.ความสนใจเกี่ยวกับอุดมการณ์ของ นักการเมืองที่ถ่ายทอดผ่านสื่อออนไลน์	4.24	0.65	มาก
2.หน่วยงานหรือโรงเรียน ให้สิทธิเสรีภาพใน การแสดงออกทางการเมืองผ่านสื่อออนไลน์	3.47	0.71	ปานกลาง
รวม	3.85	0.48	มาก

ผลการศึกษาจากตารางที่ 4.10 พบว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการรับรู้และการแสดงออกทางการเมืองผ่านสื่อออนไลน์ ด้านสถาบัน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.85$ S.D.=0.48) เมื่อพิจารณารายข้อ โดยเรียงลำดับ ดังต่อไปนี้ ความสนใจเกี่ยวกับอุดมการณ์ของนักการเมืองที่ถ่ายทอดผ่านสื่อออนไลน์ ($\bar{X} = 4.24$ S.D.=0.65) และ หน่วยงานหรือโรงเรียน ให้สิทธิเสรีภาพในการแสดงออกทางการเมืองผ่านสื่อออนไลน์ ($\bar{X} = 3.47$ S.D.=0.71) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.11 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับปฏิบัติการของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการรับรู้และการแสดงออกทางการเมืองผ่านสื่อออนไลน์ ด้านความเป็นส่วนตัว

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการรับรู้และการแสดงออกทางการเมือง ด้านความเป็นส่วนตัว	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	ระดับ ความสำคัญ
1.การแสดงออกทางการเมืองโดยใช้สิทธิ เสรีภาพส่วนบุคคลในการแสดงออกผ่านสื่อ ออนไลน์ได้อย่างเต็มที่	4.46	0.61	มาก

2.การแสดงความคิดเห็นหรือแสดงออกทาง การเมืองผ่านสื่อออนไลน์ ได้โดยไม่เปิดเผย ตัวตน	4.40	0.62	มาก
รวม	4.43	0.55	มาก

ผลการศึกษาจากตารางที่ 4.11 พบว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการรับรู้และการแสดงออกทางการเมืองผ่านสื่อออนไลน์ ด้านความเป็นส่วนตัว โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.43$ S.D=0.55) เมื่อพิจารณารายชื่อ โดยเรียงลำดับ ดังต่อไปนี้ การแสดงออกทางการเมืองโดยใช้สิทธิเสรีภาพส่วนบุคคลในการแสดงออกผ่านสื่อออนไลน์ได้อย่างเต็มที่ ($\bar{X} = 4.46$ S.D=0.61) และการแสดงความคิดเห็นหรือแสดงออกทางการเมืองผ่านสื่อออนไลน์ ได้โดยไม่เปิดเผยตัวตน ($\bar{X} = 4.40$ S.D=0.62) ตามลำดับ

จากการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการรับรู้และการแสดงออกทางการเมืองผ่านสื่อออนไลน์ในแต่ละด้านนั้น พบว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการรับรู้และแสดงออกที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านกลุ่มเพื่อน ($\bar{X} = 4.45$ S.D=0.56) รองลงมา ด้านความเป็นส่วนตัว ($\bar{X} = 4.43$ S.D=0.55) ด้านครอบครัว ($\bar{X} = 4.12$ S.D=0.55) และ ด้านสถาบัน ($\bar{X} = 3.85$ S.D=0.48) ตามลำดับ

4.3 ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการรับรู้และการแสดงออกทางการเมืองผ่านสื่อออนไลน์ของเยาวชนในจังหวัดสุราษฎร์ธานี

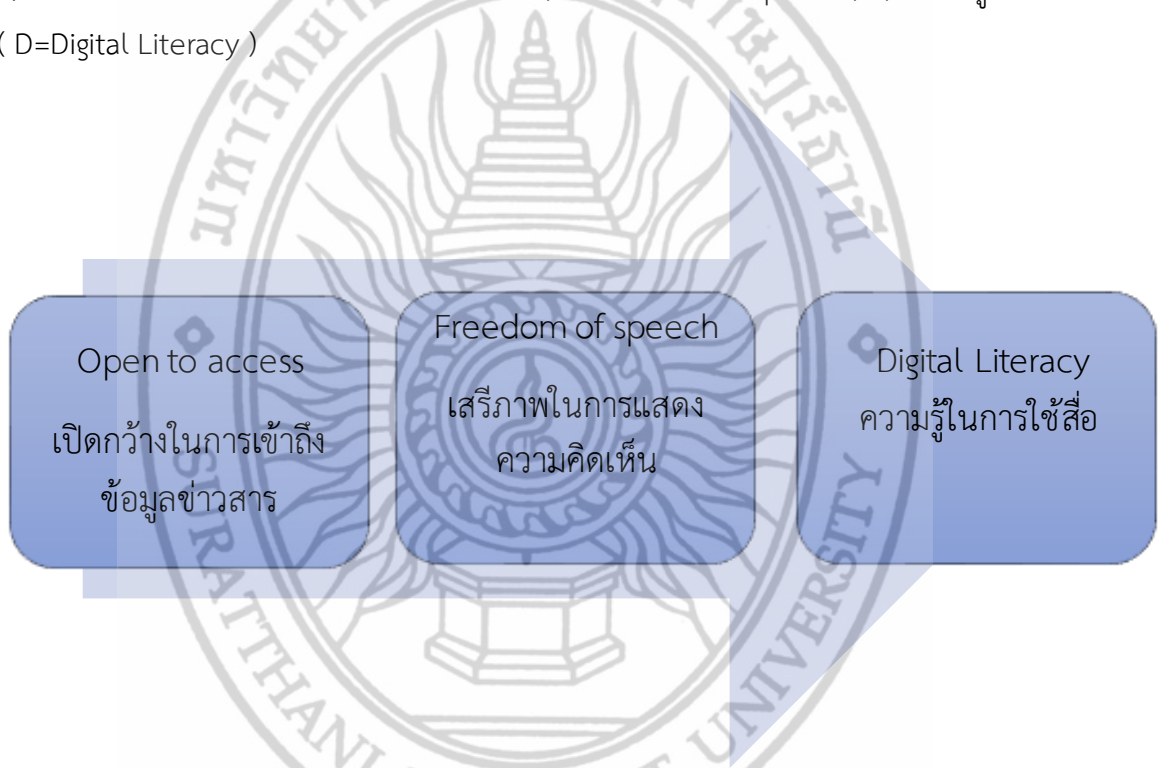
ด้านปัญหาอุปสรรคต่อการรับรู้และการแสดงออกทางการเมืองผ่านสื่อออนไลน์ของเยาวชนในจังหวัดสุราษฎร์ธานี จากที่ผู้วิจัยได้ข้อมูลจากการวิเคราะห์แบบสอบถามของผู้ตอบแบบสอบถามผลการศึกษา พบว่า การเมืองในปัจจุบันนับว่าเป็นเรื่องใกล้ตัวของทุกคน ไม่ใช่แค่ตัวของเยาวชน ภาครัฐทุกส่วน ไม่ว่าจะเป็นสถาบันการเมือง สถาบันการศึกษา หรือ สถาบันครอบครัว ที่ควรเป็นหนึ่งในความรับผิดชอบที่ควรเอาความจริงหรือข้อมูลที่เป็นความจริงมานำเสนอข่าวที่เป็นประโยชน์ต่อตัวประชาชนทุกคน ไม่ปิดกั้นข่าวสารที่เป็นความจริง และพร้อมที่จะรับฟังเสียงที่วิจารณ์จากประชาชน เยาวชนทุกคนที่มีสิทธิเสรีภาพในตัวของตนเอง การไม่ปิดเป็นข่าวสารนำเสนอข่าวผ่านสื่อออนไลน์แบบตรงไปตรงมาไม่มี

การสร้างกระแสบิดเบือนเพื่อให้เกิดการโจมตี หรือทำให้เกิดการเข้าถึงประโยชน์ส่วนตนมาก่อน ในส่วน
ของนักการเมืองปัจจุบันสื่อออนไลน์ถือเป็นพื้นที่ในการใช้โฆษณาพรรคการเมือง หรือตัวนักการเมืองก็ดีแต่
การที่จะเผยแพร่ข่าวสารออกมานั้นควรมีการกลั่นกรองความจริงให้กับประชาชนและเยาวชนทุกคนเพื่อ
ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าผลประโยชน์ส่วนตน

ด้านข้อเสนอแนะต่อการรับรู้และการแสดงออกทางการเมืองผ่านสื่อออนไลน์ของเยาวชนใน
จังหวัดสุราษฎร์ธานี พบว่า รัฐบาลควรเผยแพร่ข่าวสารที่เป็นความจริงให้ประชาชนได้รับทราบ เข้าถึงทุก
เหตุการณ์ด้วยความจริง ไม่มีการเลือกปฏิบัติต่อการเผยแพร่ข่าวสารที่ออกมา ควรมีพื้นที่ให้กับประชาชน
หรือเยาวชนทุกคนได้รับทราบถึงข่าวสารความโปร่งใสต่างๆของรัฐ และต้องตระหนักถึงความถูกต้องเป็น
หลักส่งผลให้ประชาชนรับรู้แต่เรื่องที่ดี และการเลือกตั้งครั้งต่อไปอาจจะทำให้ประชาชนเชื่อมั่นในตัวของ
รัฐบาลมากยิ่งขึ้น ครอบครัวบางครอบครัวควรเป็นพื้นฐานในการยอมรับการรับฟังความคิดเห็นของเยา
วชนในปัจจุบัน สถาบันทางการศึกษาหน่วยงานต่าง ๆ ควรเปิดโอกาสให้เยาวชนได้มีการแลกเปลี่ยนแสดง
ความคิดเห็นการเห็นต่าง นักเรียน นักศึกษาถือเป็นบุคคลกลุ่มหนึ่งที่จะพัฒนาประโยชน์มากที่สุดใ
อนาคต รัฐบาล หรือสถาบันทางการศึกษาควรมีการให้ความรู้แก่เด็กและเยาวชนเพราะในปัจจุบันเยาวชน
ได้มีความคิดริเริ่มแสดงออกความเป็นเหตุเป็นผลของตนเอง ให้มีความรู้เท่าทันในการใช้สื่อออนไลน์ได้
อย่างเหมาะสม ทักษะความคิดและการตัดสินใจไตร่ตรองข่าว ข้อมูลข้อเท็จที่ออกมาจากสื่ออื่น ๆ ให้เกิด
ประโยชน์แก่ตนเองและพื้นที่สังคมมากที่สุด การแยกแยะถึงการกระทำในสื่อว่าสิ่งไหนเหมาะสมหรือไม่
เหมาะสม และสิ่งสำคัญคือกฎหมายที่ครอบคลุมต่อการวิพากวิจารณ์ของสื่อออนไลน์

4.4 เพื่อนำเสนอแนวทางในการพัฒนาการรับรู้และการแสดงออกทางการเมืองผ่านสื่อออนไลน์ของเยาวชนในจังหวัดสุราษฎร์ธานี

จากการศึกษาทั้งการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างและข้อเสนอแนะที่ได้มาผู้วิจัยได้สังเคราะห์เนื้อหา โดยจะนำเสนอผ่านตัวแบบ Model ในการพัฒนาแนวทางการรับรู้และการแสดงออกทางการเมืองผ่านสื่อออนไลน์ของเยาวชนในจังหวัดสุราษฎร์ธานี 3 ประเด็น คือ “OFD MODEL” ซึ่งประกอบด้วยแนวทางพัฒนาได้แก่ 1) เปิดกว้างในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร (O=Open to access) 2) สิทธิเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น (F=Freedom of speech) 3) ความรู้ในการใช้สื่อ (D=Digital Literacy)

ภาพที่ 4.1 OFD MODELแนวทางในการพัฒนาการรับรู้และการแสดงออกทางการเมืองผ่านสื่อออนไลน์ของเยาวชนในจังหวัดสุราษฎร์ธานี

จาก “OFD MODEL” แนวทางในการพัฒนาการรับรู้และการแสดงออกทางการเมืองผ่านสื่อออนไลน์ของเยาวชนในจังหวัดสุราษฎร์ธานี สามารถอธิบายได้ ดังนี้

1.แนวทางพัฒนาในการเปิดกว้างในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร (O=Open to access)

รัฐบาลควรเผยแพร่ข่าวสารที่เป็นความจริงให้ประชาชนได้รับทราบ เข้าถึงทุกเหตุการณ์ด้วยความจริง ไม่มีการเลือกปฏิบัติต่อการเผยแพร่ข่าวสารที่ออกมา ควรมีพื้นที่ให้กับประชาชนหรือเยาวชนทุกคนได้รับทราบถึงข่าวสารความโปร่งใสต่างๆของรัฐ และต้องตระหนักถึงความถูกต้องเป็นหลักส่งผลให้ประชาชนรับรู้แต่เรื่องที่ดี เพราะหากข่าวสารที่ถูกเผยแพร่ออกมานั้นได้กระจายเข้าถึงประชาชนไม่ว่าจะเป็นกลุ่มเยาวชนหรือกลุ่มต่าง ๆ ที่มีการรับฟังข่าวสารผ่านสื่อออนไลน์ ก็จะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาศักยภาพของตัวเยาวชนเอง และยังสามารถนำไปเผยแพร่ให้กับบุคคลอื่น ได้ในวงกว้าง ให้สังคมได้เกิดการพัฒนาด้านต่าง ๆ หน่วยงานรัฐหรือเอกชนควรมีการสร้างรูปแบบหรือแนวทางในการเปิดเผยข้อมูลที่ประชาชนและเยาวชนสามารถเข้าถึงข่าวสารต่าง ๆ นั้นได้ด้วยความโปร่งใส ด้วยแอปพลิเคชันที่สามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร หรือเพจเกี่ยวกับหน่วยงานต่าง ๆ ดังนั้นจะเห็นได้ว่าการเผยแพร่ข่าวสาร หรือการเปิดโอกาสในการเข้าถึงข่าวสารอย่างถูกต้องไม่บิดเบือนนั้นเป็นประโยชน์ต่อสังคม และต่อตัวเยาวชนที่ถือว่าเป็น บุคคลที่มีความสำคัญต่อสังคม เป็นอนาคต และเป็นความหวังของสังคมไทยในการสร้างสังคมคุณภาพที่เติบโตไปพร้อมกับการหล่อหลอมที่ดีและสมบูรณ์ทั้งกายและใจ ก็จะช่วยส่งเสริมให้สังคมไทยมีพลเมืองที่มีคุณภาพช่วยขับเคลื่อนสังคมคุณภาพต่อไปในอนาคต

2.แนวทางพัฒนาในการสิทธิเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น (F=Freedom of speech)

สถาบันการศึกษาควรเปิดกว้างในการรับรู้และการแสดงออกทางการเมือง เพื่อให้เยาวชนได้มีพื้นที่ที่ปลอดภัยสำหรับการเรียนรู้การใช้สิทธิ เสรีภาพ และความรับผิดชอบอันเกิดจากการแสดงออกทางการเมืองผ่านสื่อออนไลน์ ตลอดจนควรเป็นแหล่งปลูกฝังวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วมของพลเมือง เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งของการปกครองในระบอบประชาธิปไตยให้เกิดความยั่งยืนได้ต่อไป อีกทั้งครอบครัวทุกครอบครัวควรเป็นพื้นฐานของการกลมเกลียวของเด็กและเยาวชนให้มีความคิดเห็นที่แตกต่างและกล้าแสดงออกในมุมมองที่ขัดแย้งเพื่อเป็นสิ่งที่สามารถนำไปสู่ความเป็นพลเมืองที่ดีในสังคม สถาบันการศึกษา สถาบันครอบครัวหรือสถาบันต่าง ๆ ในสังคมควรมีแนวทางให้กับเยาวชนในปัจจุบัน เช่น ในสถานศึกษาควรมีการจัดอบรมเกี่ยวกับเยาวชนกับการกล้าแสดงออกเป็นกิจกรรมที่ถือว่าเสริมสร้างความการแสดงออกต่อเด็กและเยาวชน สถาบันครอบครัวควรมีเวลาให้เด็ก ๆ หนึ่งวันต่อสัปดาห์ ได้มีการพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นการรับฟังการแสดงออกต่อเรื่องต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นหรือพบเจอมา ดังนั้น

จะเห็นได้ว่า เสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นเป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้เด็กและเยาวชนได้มี การรับรู้และแสดงออกทางการเมืองผ่านสื่อออนไลน์ ไม่ใช่แค่สถาบันการศึกษาหรือสถาบันครอบครัว แต่หน่วยงาน ที่ทำงาน ก็เป็นสถาบันหนึ่งที่เป็นผลทำให้ประชาชนได้รับรู้และกล้าออกความคิดเห็นในมุมมองที่แตกต่างออกไป เพื่อเป็นประโยชน์สุดต่อสังคมในอนาคต

3. แนวทางพัฒนาในการส่งเสริมความรู้ในการใช้สื่อ (D=Digital Literacy)

ควรมีการเสริมสร้างจินตนาการและความรู้สร้างสรรค์การคิดกรองที่เกิดขึ้นในสื่อออนไลน์ว่าอัน เป็นคอนเทนต์อันไหนเป็นเรื่องจริงที่ท้อออกมาเพื่อให้รับทราบ และควรมีการให้ความรู้แก่เด็กและเยาวชน ในปัจจุบันให้มีความรู้เท่าทันในการใช้สื่อออนไลน์ได้อย่างเหมาะสม ทักษะความคิดและการตัดสินใจ ไตร่ตรองข่าว ข้อมูลข้อเท็จที่ออกมาจากสื่ออื่น ๆ ให้เกิดประโยชน์แก่ตนเองและพื้นที่สังคมมากที่สุด การ แยกแยะถึงการกระทำในสื่อว่าสิ่งไหนเหมาะสมหรือไม่เหมาะสม และสิ่งสำคัญคือกฎหมายที่ครอบคลุมต่อ การวิพากษ์วิจารณ์ของสื่อออนไลน์ หน่วยงานของรัฐ ควรมีการจัดอบรมเกี่ยวกับความรู้เท่าทันต่อการใช้สื่อ ให้กับบุคคลกรในสังกัดเดือนละหนึ่งครั้ง หรือตามความเหมาะสมแต่ควรมีการจัดอบรมทักษะเหล่านั้น สถานศึกษาควรเพิ่มวิชาการเรียนรู้เป็นวิชาที่เป็นการสอนให้เด็กและเยาวชนได้มีความรู้เกี่ยวกับ Digital Literacy ดังนั้น การส่งเสริมการรู้เท่าทันดิจิทัลสำหรับเด็กและเยาวชนควรเป็นสิ่งที่ควรได้รับการ ช่วยเหลือจากทุกภาคส่วน ทั้งสถาบันทางครอบครัว สถาบันการศึกษาและบุคลากรการศึกษา ภาครัฐ ผู้ให้ ข่าวสาร และภาคประชาสังคม เพื่อให้เด็กได้ตีความรับผิดชอบและจริยธรรมในการใช้สื่อ ไม่ตกเป็นเหยื่อ หรือทาสของเทคโนโลยีดิจิทัลต่อไป

อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาวิจัยเรื่องการรับรู้และการแสดงออกทางการเมืองผ่านสื่อออนไลน์ของเยาวชนใน จังหวัดสุราษฎร์ธานี กรณีศึกษาความเคลื่อนไหวทางการเมืองระหว่างปี พ.ศ. 2564-2566 สามารถ อภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้

1 ผลการศึกษาการวิเคราะห์ต่อการรับรู้และการแสดงออกทางการเมืองผ่านสื่อออนไลน์ของ เยาวชนในจังหวัดสุราษฎร์ธานี กรณีศึกษาความเคลื่อนไหวทางการเมืองระหว่างปี พ.ศ. 2564-2566 โดย

เมื่อพิจารณาในภาพรวมแล้วอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า การรับรู้และการแสดงออกทางการเมืองผ่านสื่อออนไลน์ของเยาวชนในจังหวัดสุราษฎร์ธานี ด้านการแสดงออกทางการเมือง มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดและอยู่ในระดับมาก รองลงมาคือ ด้านการรับรู้ข่าวสารทางการเมือง อยู่ในระดับมากตามลำดับ ทั้งนี้ที่ด้านการรับรู้ข่าวสารทางการเมืองมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เป็นเพราะว่าการติดตามการดำเนินนโยบายของรัฐบาลผ่านสื่อออนไลน์ การติดตามการดำเนินกิจกรรมของรัฐบาลผ่านสื่อออนไลน์ การติดตามการณรงค์หาเสียงเลือกตั้งผ่านสื่อออนไลน์ การเผยแพร่หรือแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการเลือกตั้งหรือกิจกรรมทางการเมืองผ่านสื่อออนไลน์ การติดตามการอภิปรายของสภาผู้แทนราษฎรหรือวุฒิสภาผ่านสื่อออนไลน์การเมืองเป็นสิ่งที่มีความสำคัญต่อทุกคน ซึ่งปัจจุบันคนเลยให้ความสำคัญต่อการเมืองและการแสดงออกทางการเมืองในทุกๆด้านผ่านทางสื่อออนไลน์ ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ สุนุก สิงห์มาตร (2559) ที่ศึกษาเรื่อง รูปแบบการแสดงออกทางการเมืองของประชาชนในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับการแสดงออกทางการเมืองของประชาชนในพื้นที่ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก คือ ด้านการติดตามข่าวสารทางการเมือง เกี่ยวกับการเห็นคุณค่าทางการเมือง พฤติกรรมการแสดงออกทางการเมือง ความสนใจทางการเมืองความเชื่อมโยงต่อการเมือง การรณรงค์ออกเสียงเลือกตั้ง การใช้สิทธิเลือกตั้ง และการสมัครเข้าเป็นสมาชิกพรรคการเมือง เช่นเดียวกับ แนวคิดเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการแสดงออกทางการเมือง ของ ถวิลวดี บุรีกุล (2543) ได้สรุปไว้ว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองได้แก่ เรียงตามลำดับความสำคัญ ได้แก่ ความรู้ความเข้าใจทางการเมือง การอาศัย อยู่ในเขตเมือง-ชนบท สถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคม ข่าวสารและความสนใจทางการเมือง ความเชื่อมั่นต่อองค์กรอิสระ และประสิทธิภาพทางการเมือง ซึ่งปัจจัยเหล่านี้ไปสอดคล้องกับ ผลการวิจัยเรื่อง พฤติกรรม การเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. 2543 ในตัวแปรบางตัวที่มีอิทธิพล ต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองในครั้งนั้น โดยลำดับความสำคัญจากมากไปน้อย ได้แก่ ข่าวสารและความสนใจทางการเมือง ความเข้าใจทางการเมือง กิจกรรมเกี่ยวกับการเมือง การศึกษา (ระดับอนุปริญญาขึ้นไป) ความรู้ (เกี่ยวกับสมาชิกวุฒิสภา)

2 ผลการศึกษาการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการรับรู้และการแสดงออกทางการเมืองผ่านสื่อออนไลน์ของเยาวชนในจังหวัดสุราษฎร์ธานี กรณีศึกษาความเคลื่อนไหวทางการเมือง ระหว่างปี พ.ศ. 2564-2566 โดยเมื่อพิจารณาในภาพรวมแล้ว อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ด้านกลุ่มเพื่อน รองลงมาคือ ด้านความเป็นส่วนตัว รองลงมาคือ ด้านครอบครัว และน้อยที่สุด คือด้านสถาบัน ทั้งนี้จากการพิจารณาแล้วด้านกลุ่มเพื่อนที่มีผลมากที่สุดต่อปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการแสดงออก อาจเป็นเพราะการรับรู้และการแสดงออกนั้นเป็นกระบวนการส่งผ่านการ

เรียนรู้ แนวคิด การกระทำ พฤติกรรมทางสังคม เพราะปัจจุบันกลุ่มเพื่อนมีอิทธิพลในเรื่องการเรียนรู้ร่วมกัน บทบาทสำคัญต่อการใช้ชีวิต ความเชื่อในสังคมและการเมืองไปในทางที่ดี ตลอดจนวัฒนธรรมทางสังคมของบุคคลและกลุ่มบุคคลเป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นสังคมและปฏิบัติร่วมกัน และด้านสถาบันเป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์น้อยที่สุดและเป็นปัญหาและอุปสรรคในการแสดงออกทางการเมือง อีกทั้งข้อเสนอแนะของกลุ่มตัวอย่างยังมีความต้องการให้โรงเรียนเปิดพื้นที่สำหรับการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการเห็นต่างทางการเมืองการแสดงออกทางการเมือง ให้เห็นว่าเป็นส่วนสำคัญที่มีความสัมพันธ์ต่อการแสดงออกซึ่งข้อเสนอดังกล่าว สอดคล้องกับแนวคิดเกี่ยวกับการกล่อมเกลາทางการเมือง ของ ทินพันธุ์ นาคะตะ (2543) ได้สรุปถึงสถาบันกล่อมเกลาทางการเมือง ที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง กล่าวคือ สถาบันครอบครัวซึ่งเป็นสถาบันสำคัญที่ส่งผลต่อการ เรียนรู้และจะได้รับการถ่ายทอดสู่บทบาททางการเมือง ต่อมาคือสถาบันการศึกษาหรือโรงเรียนซึ่งถือว่า มีความสำคัญในสังคมปัจจุบันซึ่งทำหน้าที่กล่อมเกลาอย่างเป็นทางการมากกว่าครอบครัวจะทำหน้าที่ กล่อมเกลาทางการเมืองผ่านการเรียนการสอนหลักสูตรเกี่ยวกับหน้าที่พลเมือง อีกทั้งยังผ่านการจำลอง รูปแบบทางสังคม ได้แก่ การคัดเลือกหัวหน้าชั้น สถาบันต่อมาอย่างกลุ่มเพื่อนซึ่งมีฐานะเท่าเทียมและ สัมพันธ์ใกล้ชิดกัน ประกอบกับในปัจจุบันความสัมพันธ์ทางเครือญาติสำคัญน้อยลง ส่งผลให้กลุ่มเพื่อน เข้ามามีบทบาทเป็นสื่อกลางแทนที่ครอบครัวในการกล่อมเกลาทางสังคมและเชื่อมโยงบุคคลเข้ากับ สถาบันต่าง ๆ สถาบันต่อมาคือสื่อมวลชนที่ปัจจุบันมีบทบาทต่อการกล่อมเกลาทางการเมืองมากขึ้น ด้วยการเป็นตัวสื่อสารกับเหตุการณ์และปรากฏการณ์ทางการเมืองทั้งจากรัฐบาลถึงประชาชนหรือ จากคนกลุ่มหนึ่งสู่อีกกลุ่มหนึ่ง หรือแม้จากมุมหนึ่งถึงอีกมุมหนึ่งของโลก และสถาบันสุดท้ายที่ส่งผล ต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองเป็นอย่างมากในสังคมปัจจุบันอย่างเครือข่ายสังคมออนไลน์ ได้แก่ Facebook Line และอื่น ๆ

3 แนวทางในการพัฒนาการรับรู้และการแสดงออกทางการเมืองผ่านสื่อออนไลน์ของเยาวชนในจังหวัดสุราษฎร์ธานี

จากการศึกษาทั้งการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างและข้อเสนอแนะที่ได้มาผู้วิจัยได้สังเคราะห์เนื้อหา เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการรับรู้และการแสดงออกทางการเมืองผ่านสื่อออนไลน์ของเยาวชนในจังหวัดสุราษฎร์ธานีมี 3 ประเด็น ได้แก่ 1. แนวทางพัฒนาในการเปิดกว้างในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร 2. แนวทางพัฒนาสิทธิเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น 3.แนวทางพัฒนาในการส่งเสริมความรู้ในการใช้สื่อ

ทั้งนี้แนวทางที่สร้างขึ้นเป็นเพียงตัวแบบส่วนหนึ่งที่ได้มาจากการสังเคราะห์ข้อมูลผู้ที่รับข้อมูลต่อไปควรมีการกลั่นกรองข้อมูลที่ได้รับอย่างถี่ถ้วนและติดตามข่าวสารข้อมูลต่าง ๆ อย่างเหมาะสมเพื่อลดปัญหาการรับทราบข่าวสารอย่างคลาดเคลื่อน เพื่อเป็นประโยชน์สุดต่อสังคมในอนาคต

องค์ความรู้ใหม่และการนำไปใช้ประโยชน์

ภาพที่ 4.1 OFD MODEL แนวทางในการพัฒนาการรับรู้และการแสดงออกทางการเมืองผ่านสื่อออนไลน์ของเยาวชนในจังหวัดสุราษฎร์ธานี

จากการศึกษาทั้งการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างและข้อเสนอแนะที่ได้มาผู้วิจัยได้สังเคราะห์เนื้อหา เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการรับรู้และการแสดงออกทางการเมืองผ่านสื่อออนไลน์ของเยาวชนในจังหวัดสุราษฎร์ธานีมี 3 ประเด็น ได้แก่ 1. แนวทางพัฒนาในการเปิดกว้างในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร 2. แนวทางพัฒนาลิทธิเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น 3. แนวทางพัฒนาในการส่งเสริมความรู้ในการใช้สื่อ ทั้งนี้แนวทางที่สร้างขึ้นเป็นเพียงตัวแบบส่วนหนึ่งที่ได้มาจากการสังเคราะห์ข้อมูลผู้ที่รับข้อมูลต่อไปควรมีการกลั่นกรองข้อมูลที่ได้รับอย่างถี่ถ้วนและติดตามข่าวสารข้อมูลต่าง ๆ อย่างเหมาะสมเพื่อลดปัญหาการรับทราบข่าวสารอย่างคลาดเคลื่อน เพื่อเป็นประโยชน์สุดต่อสังคมในอนาคต

ข้อเสนอแนะ

1. เยาวชนในจังหวัดสุราษฎร์ธานี ควรได้รับโอกาสในการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ควรมีการจัดอบรมแทรกการสอนสร้างจิตสำนึกทางการเมืองในระหว่างเรียน มีการพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน หรือระหว่างนักเรียนกับครูอาจารย์ เพื่อแสดงให้เห็นว่าการแสดงออกทางการเมืองไม่ใช่เรื่องผิดแปลก ทุกคนมีสิทธิเสรีภาพที่จะแสดงความคิดเห็น

2. เยาวชนในจังหวัดสุราษฎร์ธานี ควรได้รับการอบรมทักษะการเข้าใจและการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล การรู้เท่าทันข่าวสารทั้งในด้านสังคม อารมณ์ และด้านต่างๆที่ผ่านสื่อออนไลน์ ทักษะการใช้เทคโนโลยีด้วยความปลอดภัย การรับมือข้อต่อสังคม กฎหมาย กฎระเบียบในการใช้สื่อบนโลกออนไลน์

3. ควรส่งเสริมให้ครอบครัวของเยาวชนมีการสนทนาพูดคุยเรื่องการเมืองเพื่อให้มีส่วนร่วมช่วยในการตัดสินใจเกี่ยวกับพรรคการเมืองและตัวนักการเมืองที่จะเกิดขึ้นในอนาคตครั้งต่อไป เนื่องจากจะเห็นว่าจากผลการศึกษาข้างต้นครอบครัวมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของเยาวชน และโครงสร้างที่ทำหน้าที่อบรมสั่งสอน สำหรับการเรียนรู้ทางการเมือง อีกทั้งครอบครัวยังเป็นโครงสร้างที่มีผลต่อการคิดการตัดสินใจทัศนคติต่าง ๆ

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับความคาดหวังของเยาวชนต่อการเลือกตั้งครั้งต่อไปกับการเคลื่อนไหวผ่านสื่อออนไลน์

2. ในการศึกษาครั้งนี้มุ่งเพียงศึกษาในกลุ่มเยาวชนที่มีอายุตั้งแต่ 18-25 ปีส่วนใหญ่จะเป็นในระดับบัณฑิตศึกษาและมัธยมศึกษาโดยผู้ที่สนใจศึกษาในรอบมิติประเด็นเรื่อง การรับรู้และการแสดงออกทางการเมือง ควรมุ่งศึกษาต่อกลุ่มประชากรกลุ่มอื่นๆ หรือ กลุ่มพื้นที่อื่น

3. ในการวิจัยครั้งต่อไปควรมีการพัฒนารูปแบบ สร้างตัวแบบหรือเป็นการสร้างหลักสูตรในการส่งเสริมความเป็นพลเมืองในระบอบประชาธิปไตย และในโรงเรียนควรมีหลักสูตรส่งเสริมสิทธิเสรีภาพให้กับนักเรียน

บรรณานุกรม

- กมล สมวิเชียร. (2516). ประชาธิปไตยกับสังคมไทย. สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช.: กรุงเทพฯ
- การดา รุณนะพงศา. (2557). SOCIAL MEDIA และผลกระทบของโซเชียลมีเดียต่อสังคมไทย.
ค้นหาเมื่อวันที่ 20 สิงหาคม 2565, จาก <http://www.anantasook.com>
- กายกาญจน์ เสนแก้ว. (2558). พฤติกรรมการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ของ Gen-X ใน
กรุงเทพมหานคร. มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.
- การมี การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในครัวเรือน พ.ศ.2563. (2564). ค้นหาเมื่อวันที่
20 สิงหาคม 2565, จาก <http://www.nso.go.th>
- ข้อมูลทั่วไปและสภาพเศรษฐกิจจังหวัดสุราษฎร์ธานี. (2557). ค้นหาเมื่อวันที่ 20 สิงหาคม 2565,
จาก <https://www.oncb.go.th>
- คมคาย อุดรพิมพ์. (2554). ยุทธศาสตร์การพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรีในจังหวัด
มหาสารคาม. บัณฑิตวิทยาลัย.มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
- จุมพล หนีพานิช. (2531). กระบวนการเรียนรู้ทางการเมืองกับทัศนคติทางการเมืองของคนไทย.
กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมิกราช.
- จรรยา สุภาพ. (2514). หลักรัฐศาสตร์. ไทยวัฒนาพานิช : กรุงเทพฯ.
- ชูเกียรติ ภัยลี. (2536). การศึกษาเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและ
ปราบปรามอาชญากรรมระหว่างเขตพื้นที่ที่มีการปฏิบัติงานกับเขตพื้นที่ที่ไม่มีการปฏิบัติ
ของตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ในเขตจังหวัดพระนครศรีอยุธยา. วิทยานิพนธ์
วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาพัฒนาชุมชน.มหาวิทยาลัยมหิดล
- ฐิติกร สังข์แก้ว และ อรรถสิทธิ์ พานแก้ว. (2557). นิรโทษกรรมหมาแข่ง. สถาบันพระปกเกล้า.
- ณรงค์ สิริสวัสดิ์. (2518). จิตวิทยาการเมือง. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ : กรุงเทพฯ
- ถวิลวดี บุญกุล. (2543). การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน:กรณีเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภา
พ.ศ. 2543 กรุงเทพฯ : สถาบันพระปกเกล้า.
- ทินพันธ์ นาคะตะ. (2543). ประชาธิปไตยไทย (พิมพ์ครั้งที่ 2). สหายบล็อกและการพิมพ์.
- นันทนา วรรณะภูติ. (2539). การมีส่วนร่วมทางการเมืองของข้าราชการ : ศึกษาเฉพาะกรณี
สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสุพรรณบุรี. มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- นรนิติ เศรษฐบุตร สมคิด เลิศไกรและ สายทิพย์ สุคติพันธ์. (2541). การมีส่วนร่วมของชุมชนในการ
พัฒนา ประชาธิปไตย : องค์การบริหารส่วนตำบล. กรุงเทพฯ : กองการพิมพ์สำนักงาน

เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.

- นาถชญา ตริปัญญาศิลป์. (2548). **การมีส่วนร่วมทางการเมืองของเยาวชนไทย**. สถาบันพระปกเกล้า.
 นิพล ปานบัว. (2567). **การมีส่วนร่วมทางการเมืองของเยาวชน กรณีศึกษานักเรียนชั้นมัธยมศึกษา
 ตอนปลาย อำเภอชนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช**. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสยาม.
 บุณริสาร์ สุจันทรา และ ชนงกรณ์ กุณทลบุตร. (2559). **การรับรู้ด้านความรู้ความเข้าใจต่อ
 ประสิทธิภาพ การทำงานเป็นทีมในอุตสาหกรรมการผลิตชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์**. คณะ
 บริหารธุรกิจ : มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
 ประวีณา พลเขตต์ และเจษฎา ศาลาทอง. (2561). **การรับรู้และการรู้เท่าทันสื่อของผู้ชมรายการ
 ชัวร์ ก่อนแชร์**. วารสารการสื่อสารและการจัดการ : สถาบันพัฒนาบริหารศาสตร์.
 ปุญศรีสม ธนภูมิศิริพงษ์. (2562). **ความหมายของเยาวชน**. (ออนไลน์). แหล่งที่มา
<https://www.ubu.ac.th> 21 เมษายน 2567
 พิกุล มีมานะ และ สุนุก สิงห์มาตร. (2560). **รูปแบบพฤติกรรมการแสดงออกทางการเมืองตามวิถี
 ประชาธิปไตยของพลเมือง**. วารสารสถาบันวิจัยและพัฒนา : มหาวิทยาลัยราชภัฏ
 มหาสารคาม
 พิชาติ วิจิตรบุญรักษ์. (2554). **สื่อสังคมออนไลน์**. วารสารนักบริหาร: มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.
 พรศักดิ์ ผ่องแก้ว และสายทิพย์ สุกดีพันธ์. (2526). **การเมืองของเด็ก กระบวนการสังคมประกิตทาง
 การเมือง**. กรุงเทพฯ : เจ้าพระยาการพิมพ์
 พรอัมรินทร์ พรหมเกิด. (2545). **ผลกระทบจากการขยายตัวของเมืองที่มีต่อชุมชนรอบนอก
 : กรณีศึกษา บ้านหนองโจด หมู่ 8 ตำบลบ้านเป็ด อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น**.
 มหาวิทยาลัยขอนแก่น
 พิระศักดิ์ หินเมืองเก่า. (2537). **การมีส่วนร่วมทางการเมืองของกำนันผู้ใหญ่บ้าน: ศึกษาเฉพาะ
 กรณีอำเภอยางชุมน้อย จังหวัดศรีสะเกษ(รายงานผลงานวิจัย)**. มหาวิทยาลัยรามคำแหง:
 กรุงเทพฯ
 มนตรี เจนวนิชการ. (2563). **แนวคิดเรื่องความชอบธรรมกับการต่อสู้ทางการเมืองยุคทักษิณ**.
 วารสารสถาบันพระปกเกล้า, 4(1).
 มานิตย์ จันทร์จำเริญ. (2535). **การมีส่วนร่วมของประชาชน ในการป้องกันและปราบปราม
 อาชญากรรม ในเขตรับผิดชอบของสถานีตำรวจนครบาลห้วยขวาง**. มหาวิทยาลัย
 เกษตรศาสตร์. กรุงเทพฯ.
 ภิเชก ชัยนิรันดร์. (2553). **การตลาดแนวใหม่ผ่าน social media**. กรุงเทพฯ : ซีเอ็ดยูเคชั่น.

- ภูสิทธิ์ ชันติกุล. (2553). รูปแบบการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร. มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.
- ระบบสถิติทางการทะเบียน.(2556). (ออนไลน์).แหล่งที่มา <https://stat.bora.dopa.go.th>
28 เมษายน 2567
- ลิขิต อีร์เวคิม. (2529). วัฒนธรรมทางการเมืองและการกลมกลืน เรียนรู้ทางการเมือง. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- วัชรินทร์ ชาญศิลป์. (2562). ปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับการกลมกลืนทางการเมืองของเยาวชนไทย. วารสารรัฐศาสตร์ปริทรรศน์ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- วัฒนา ช่างไพเราะ. (2555). ความตื่นตัวทางการเมืองของเยาวชนในสถาบันการศึกษา ในเขต กรุงเทพมหานครกับการพัฒนาวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตย ช่วงปี พ.ศ. 2549-2554. วิทยาลัยสื่อสารทางการเมือง มหาวิทยาลัยเกริก.
- วริศรียา บุญสม. (2556). การรับรู้ข่าวสารทางการเมืองและการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในจังหวัดกาญจนบุรี :ศึกษาในห้วงเวลาปี พ.ศ.2556. วิทยาลัยสื่อสารทางการเมือง มหาวิทยาลัยเกริก.
- วิกิพีเดีย. (2566). จังหวัดสุราษฎร์ธานีในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรไทยเป็นการทั่วไป พ.ศ.2566. แหล่งที่มา https://th.wikipedia.org/wiki/30_เมษายน_2567
- ศรีเรือน แก้วกังวาน. (2545). จิตวิทยาพัฒนาการชีวิตทุกช่วงวัย. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สิทธิศักดิ์ พัฒนชัย. (2557). รูปแบบการพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชน : กรณีศึกษาเทศบาล ตำบลสงเปลือย อำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์. มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
- สนุก สิงห์มาตร. (2559). รูปแบบการแสดงออกทางการเมืองของประชาชนในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- สมชัย แสนภูมิ. (2562). นักศึกษากับการเคลื่อนไหวทางการเมืองในวันครบรอบ 1 ปีการทำรัฐประหารของพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา. มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย.
- สมบัติ อารงธัญวงศ์. (2549). การเมืองไทย. กรุงเทพมหานคร:เสมอธรรม.
- สุเมธ ทรายแก้ว. (2536). ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ จังหวัดอุดรธานี. คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ : กรุงเทพฯ.
- สุเมธ แสงนันทนวล. (2546). แนวทางตัวอย่างการพูดในโอกาสต่าง ๆ. กรุงเทพฯ

- โสภา ชปีลมันน์. (2536). **บุคลิกภาพและพัฒนาการ: แนวโน้มสู่พฤติกรรมปกติ และการมีพฤติกรรมเยี่ยงเบนของเด็กและเยาวชน**. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยมหิดล.
- อดิศร ศักดิ์สูง. (2559). **พลวัตสังคมโลกและสังคมไทย**. นำศิลป์โฆษณา จำกัด.
- อนุสรณ์ ลีมมณี และทิพาพร พิมพ์สุทธิ. (2520). **พฤติกรรมทางการเมือง**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- เอกภาพ พลซื่อ. (2556). **รูปแบบการพัฒนาร่วมกันทางการเมืองของสตรีในจังหวัดร้อยเอ็ด**. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
- โอภาส จิตรระยนต์. (2565). **การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลหน้าพระธาตุ อำเภอพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี**. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- Easton, D. and J. Dennis. 1969. **Children in the Political System**. New York, McGraw-Hill Book Co.
- Greenstein, F. I. 1968. **Political Socialization**. International Encyclopedia of Social Science